

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3080/2020
09.12.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Ристо Лекић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво РС, ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2244/19 од 10.06.2020. године, у седници одржаној 09.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2244/19 од 10.06.2020. године и предмет враћа истом суду на поновно одлучивање о жалби.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2998/18 од 07.05.2019. године, ставом првим изреке обавезана је тужена да тужилци исплати неисплаћену разлику зараде до двоструког износа исте, на основу обављеног рада и временаведеног на раду у периоду од 01.12.2009. до 31.08.2011. године, у висини од 1.250.980,08 динара са затезном каматом на појединачне месечне износе ближе одређене овим ставом изреке, почев од 25-ог у наредном месецу за текући месец па до исплате, па је ставом другим изреке тужена обавезана да Републичком фонду ПИО, у корист тужиле уплати разлику припадајућих доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, за период и на износе из става првог изреке. Ставом трећим изреке тужила се ослобађа обавезе плаћања судских такси у овој правној ствари, а ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове парничног поступка од 214.125,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2244/19 од 10.06.2020. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом, другом и четвртим изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужила тражила да се тужена обавезе да јој на име заостале разлике плате до двоструког износа плате, а на основу обављеног рада и временаведеног на раду у периоду од 01.12.2009. до 31.08.2011. године, плати 1.250.980,08 динара са затезном каматом на појединачне месечне износе ближе одређене овим ставом изреке, почев од 25-ог у наредном месецу за текући месец па до исплате, да Републичком фонду ПИО, у њену корист, уплати разлику доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, за наведени период и износе. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкову првостепеног

парничног поступка, а ставом трећим изреке обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка од 25.500,00 динара. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужила је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији тужиле, Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужила је решењем тужене од ...2009. године, као млађи полицијски наредник, почев од ...2009. године распоређена на радно место за сузбијање фалсификовања новца и других средстава плаћања у Одељење за сузбијање финансијског криминала, Служба за борбу против организованог криминала, Управе криминалистичке полиције, са звањем самосталног полицијског инспектора и као овлашћено службено лице. Тужила тужбом потражује разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду у периоду од ...2009. до ...2011. године. Оценом налаза судског вештака утврђено је да је након премештаја тужиле дошло до промене (повећања) плате тужиле, до чега није дошло применом члана 3. Уредбе, већ због промене повећања коефицијента услед промене звања (на претходном радном је имала звање млађег инспектора, а распоређивањем је стекла звање самосталног полицијског инспектора), па није било места да се разлика неисплаћене плате рачуна у висини двоструког износа плате коју је тужила остваривала на радном месту пре распоређивања, уз одбијање износа који су јој у спорном периоду исплаћени. Судски вештак се изјаснио да је услед промене чина, звања, коефицијента тужиле дошло до промене основне плате приликом преласка у Службу за борбу против организованог криминала, па када би се рачунала двострука плата из претходног периода - тада би разлика плате била врло мала, односно у неком периоду уопште не би постојала. Из ових разлога утврдио је да висина разлике у плати са минулим радом до двоструког износа плате према Уредби, износи 1.250.980,08 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужила, као лице распоређено код тужене у Службу за борбу против организованог криминала, има право на двоструки износ плате према радном месту на које је распоређена, на основу чега је прихватио налаз судског вештака и обавезао тужену да јој плати разлику плате, утврђену налазом вештака у висини од укупно 1.250.980,08 динара са припадајућом законском каматом.

Побијаном другостепеном одлуком преиначена је првостепена пресуда и тужбени захтев је одбијен, јер је из налаза и мишљења судског вештака и његовог исказа датог на расправи одржаној пред тим судом, у смислу члана 383. став 4. ЗПП, другостепени суд утврдио да обрачун није вршен на бази двоструког износа основне нето плате са претходног радног места тужиле за последњи месец пре преласка у Службу, јер је у утуженом периоду дошло до промене висине основне плате тужиле и то не због примене

Уредбе, већ због промене услова рада (промене звања, чина,...), па када би се разлика рачунала на основу двоструке плате са претходног радног места умањена за примљене износа у утуженом периоду, тада у утуженом периоду уопште не би било позитивне разлике односно била би врло мала у односу на дуплу плату тужиље из новембра месеца 2009. године и дупле плате коју је он обрачунао по елементима обрачун плате у утуженом периоду. Судски вештак је навео да је овакав начин обрачуна, у вези двоструког износа плате применио и у другим предметима са истом чињеничном и правном ситуацијом.

Код овако утврђеног чињеничног стања другостепени суд налази да је примена ове методологије супротна одредбама Уредбе, а да тужиља није предложила допунско вештачење којим би се разлика плате обрачунала на правилан начин, обрачуном двоструког износа плате из месеца који претходи месецу преласка у Службу, то другостепени суд налази да тужиља није доказала основаност свог потраживања, због чега је и одбио тужбени захтев у целости, као неоснован.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Сл. гласник РС“ бр.42/02, ... и 32/13), одређено је да се овај закон примењује ради откривања, кривичног гоњења и суђења за кривична дела која су прецизно одређена одредбом члана 2. овог Закона, а да се ради обављања полицијских послова у вези са кривичним делима из наведеног члана (члана 2. Закона), у оквиру министарства надлежног за унутрашње послове, образује Служба за сузбијање организованог криминала (члан 10. Закона). Према одредби члана 18. став 1. истог Закона, лица која обављају послове и задатке у државним органима, Посебним организационим јединицама из овог закона, имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за организовани криминал, Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, Министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду и да плате лица из става 1. овог члана уређује Влада. Уредбом о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Сл. гласник РС“ бр.14/03, 67/05 и 105/05), уређене су плате лица која врше функцију, односно обављају послове и задатке, између осталог и у Служби за сузбијање организованог криминала у Министарству унутрашњих послова (члан 1. ове Уредбе), тако што је чланом 2. став 1. Уредбе, одређено да се плата старешине Службе и заменика старешине Службе и овлашћеног службеног лица у Служби, обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју су остваривали на пословима са којих су ступили на рад у организационе јединице из члана 1. ове Уредбе. Приликом обрачунавања двоструког износа плата, применом члана 3. став 5 и 6. Уредбе, не узимају се у обзир додаци на плату утврђени законом, који се обрачунавају у складу са законом, другим прописима и колективним уговором.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да, применом члана 2. Уредбе о платама лица која, као овлашћена службена лица, код тужене обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, у Служби за борбу против организованог криминала, имају право на двоструки износ плате у односу на плату која су остварили на пословима и задацима у том министарству пре распоређивања у ове организационе

јединице, али уз ограничење из члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела.

Из наведеног произлази да запослени, који је код туженог распоређен у посебну организациону јединицу за сузбијање организованог криминала у оквиру Службе за организован криминал, у својству овлашћеног службеног лица, има право на двоструки износ плате коју је остваривао на претходном радном месту, али под условом да преласком у Службу није дошло до промене звања и коефицијента за обрачун плате. На овакав закључак упућује и одредба члана 60. став 4. Устава Републике Србије, којом је прописано да свако има право на правичну накнаду за рад и да се нико тог права не може одрећи, што подразумева једнаку зараду за исти рад или рад исте вредности који запослени остварује код послодавца. Под радом једнаке вредности подразумева се рад за који се захтева исти степен стручне спреме односно образовања, знања и способности у коме је остварен једнак радни допринос уз једнаку одговорност (члан 104. ст. 2. и 3. Закона о раду). У супротном, лица која су пре распоређивања код тужене у Службу за сузбијање организованог криминала радила на радном месту са нижим звањем и нижим коефицијентом, због чега би двоструки износ плате који су остваривали на том радном месту био нижи од двоструке плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у органима побројаним чланом 18. Закона, на овај начин била би дискриминисана у односу на остала лица запослена код тужене која обављају послове у истим службама, јер не би могли да остваре право на увећање плате у складу са цитираним одредаба Закона и Уредбе.

Међутим, имајући у виду да у конкретном случају судски вештак правилно није узео као основицу за обрачун двоструке плате тужиљи - плату коју је примила у последњем месецу пре распоређивања у Службу за сузбијање организованог криминала, али се из утврђеног чињеничног стања не може утврдити на који начин јесте обрачун вршио, односно шта према налазу вештака представља основицу за обрачун двоструке плате тужиљи, а тиме и разлике од исплаћеног до двоструког износа у утуженом периоду, то Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком, због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, па је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

У поновном поступку, другостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући при том у виду примедбе из овог решења, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић